

VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY

Obsah:

1. Vybrané údaje
2. Charakteristika ŠD
 - Prostorové podmínky
 - Materiální podmínky
 - Ekonomické podmínky
 - Personální podmínky
 - Spolupráce s jinými subjekty
 - Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví
 - Psychosociální podmínky
 - Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
3. Vnitřní řád školní družiny
4. Projekty
5. Charakteristika ŠVP
 - Cíle
 - Klíčové kompetence
6. Program výchovy a vzdělávání
 - Místo, kde žijeme
 - Lidé kolem nás
 - Lidé a čas
 - Rozmanitost přírody
 - Člověk a jeho zdraví
 - Svátky, oslavy, družinové akce

1. Vybrané údaje

Identifikační údaje

- Název ŠVP:** Školní vzdělávací program pro školní klub
- Název školy:** Gymnázium, základní škola a mateřská škola Hello, s.r.o.
- Adresa školy:** Čs. Exilu 491/23, 708 00 Ostrava – Poruba

Ředitelka: PaedDr. Ivona Klímová, MBA
Telefon: +420 737 253 317
www: www.helloskola.cz
e-mail: klimova@helloskola.cz

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina

Je součástí Gymnázia, základní školy a mateřské školy Hello, s.ro. Je určena žákům 1. - 5. ročníku. Má tři oddělení v samostatných třídách. Třídy jsou vybaveny školním nábytkem, který zohledňuje rozdílnou tělesnou výšku žáků (převážně s výškově nastavitelnými lavicemi i židlemi) a odpovídající věku žáků mladšího školního věku. Ve třídách jsou interaktivní tabule s ozvučením a PC s připojením na internet. Pro potřeby pedagogických pracovníků jsou učebny vybaveny skříněmi, policemi a skříňkami pro uložení potřebného materiálu, učebních a školních pomůcek. V každé třídě jsou relaxační kouty pro odpočinek žáků. Osvětlení i hygienické zázemí odpovídá požadavkům dle hygienických norem pro školská zařízení, která jsou v souladu s vyhláškou 2005/410 Vyhláška o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení. Školní družina využívá tělocvičnu, školní zahradu a hřiště v blízkosti školy.

Materiální podmínky

Jsou velmi dobré. Každé oddělení má dostatek stolních her, spotřebního materiálu, sportovních a jiných pomůcek

Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťují 3 vychovatelky, které se vzájemně doplňují ve svých specializacích.

Spolupráce s jinými subjekty

Vychovatelky úzce spolupracují s učitelkami na 1. stupni; ŠD se spolupodílí na akcích organizovaných školou. Podávání informací rodičům o činnosti družiny je na velmi dobré úrovni.

Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Vhodná struktura režimu (střídání relaxace při klidových činnostech a aktivního pohybu).

Zdravé prostředí (vlastní prostory, teplo, čistota, hygienické vybavení, větrání aj.).

Provozní řády odborných učeben (tělocvična aj.).

Pravidelná poučení o bezpečnosti a společenských normách v ŠD, ŠJ, ZŠ. O poučení je veden záznam v přehledu VVP. V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci a bezpečnosti. Je zpracována metodika pro přebírání žáků po ukončení výuky a při akcích mimo školu.

Jsou dostupné prostředky 1. pomoci ve školní lékárnice, která je umístěna na sekretariátu a vrátnici školy.

Cíl školní družiny

Cílem školní družiny je připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit jej vybavit žádoucími znalostmi, ale také i postoji. Strategií je respektování požadavků pedagogiky volného času. Je to požadavek dobrovolnosti, osobní aktivity, zájmovosti prostoru k seberealizaci v inspirujícím nestresujícím prostředí.

Organizace vzdělávání ve školní družině

Školní družina je v provozu ráno od 07:00 hod. do 08:45 hod. a odpoledne od 12:35 hod. do 17:00 hod. Režim dne je společný pro všechny žáky a jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby, aktivity i odpočinku jednotlivých dětí. Rovněž umožňuje v rámci organizace činností v průběhu dne pružně reagovat na aktuální situaci. Důraz je kladen na odpočinkové i rekreační činnosti. Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě, ochraně vlastního zdraví a zodpovědnosti za své jednání. Provoz školní družiny má specifický charakter a jejím hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti odpočinku a rekreaci žáků po vyučování. Mimo činnosti výchovně vzdělávací plní školní družina také funkci sociální, to znamená také dohled nad žáky před a po skončení vyučování. Dětem je umožněno realizovat vlastní nápady, přání a náměty k činnostem ve školní družině a tím vychovávat k smysluplnému trávení volného času.

Psychosociální podmínky

- činnost vychází ze zájmu dětí
- ochrana dětí před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- včasná informovanost žáků a jejich rodičů o činnosti školní družiny
- výchova k otevřenosti, úctě, toleranci, sounáležitosti

Podmínky pro činnost žáků se speciálními zdravotními potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost.

Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízíme další doplňkové aktivity v oblasti zájmů (zájmové kroužky organizované pedagogickými pracovníky školy i externími organizacemi).

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu školní družiny

Cíle výchovně vzdělávací práce

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými požadavky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj žáka, jeho učení a poznání, osvojování základů kultury a hodnot, na nichž je postavena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a tvořivosti. Cíle budeme naplňovat pomocí pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti a tím podporovat všestranný rozvoj jeho osobnosti. Budeme využívat přirozené touhy a chuti dítěte poznávat, tvořit a učit se nové věci, a tím podporovat všestranný rozvoj jeho osobnosti.

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence představují výsledné stavy, k jejich naplňování by mělo směřovat veškeré vzdělávání.

Kompetence občanské:

- dokáže plánovat, organizovat a hodnotit
- uvědomuje si svá práva a povinnosti
- dbá na zdraví své i druhých

Kompetence pracovní:

- orientuje se v možnostech trávení volného času
- umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic
- dokáže rozvíjet své zájmy organizovaně i individuálně

Kompetence k učení:

- dokáže hodnotit své výkony, spontánně a vědomě je uplatňovat ve studiu
- umí samostatně řešit zadané úkoly
- dokáže rozvíjet své zájmy organizovaně i individuálně

Kompetence k řešení problémů:

- všímá si dění a problémů, které jsou motivací při řešení logických postupů
- chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli
- rozlišuje správná a chybná rozhodnutí

Kompetence komunikativní:

- ovládá řeč, vhodně vyjadřuje myšlenky, odpovídi na otázky i své pocity

Kompetence personální a sociální:

- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- vnímá nespravedlnost, agresivitu a šikanu
- dokáže se prosadit v kolektivu, je tolerantní a respektuje druhé

4. Obsah a program výchovy a vzdělávání

Obsah vzdělávání je uspořádán do integrovaných bloků:

- **Ranní činnosti** jsou klidové a nenáročné, odpočinkového zaměření, probíhají spíše individuální formou.
- **Odpočinkové činnosti** jsou klidové aktivity spontánních či nabízených činností na odstranění únavy a regenerace duševních a fyzických sil. Žáci si sami volí k těmto činnostem optimální polohu.
- **Rekreační činnosti:** slouží k regeneraci sil, zařizují se do nich pohybové aktivity a pohyb venku.

Volnočasové aktivity:

Volnočasové aktivity umožňují žákům seberealizaci a rozvoj dovedností. Dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení. Činnosti probíhají organizovaně. Příprava na vyučování probíhá individuální formou. Pohyb žáků ve školní družině provází řada režimových momentů – přechody, převlékání, sebeobslužné činnosti, oběd a odchody do kroužků. Snahou je, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresu a děti je prováděly automaticky.

Činnost ŠD

Činnost družiny se řídí celoročním plánem. Slouží převážně k odpočinku a rekreaci žáka po vyučování, využití tělocvičny, školního hřiště, k rozvíjení jeho dovedností.

Obsah a formy činnosti:

- **pravidelná činnost** (je dána týdenní skladbou zaměstnání). Představuje hlavně organizované aktivity zájmového a tělovýchovného charakteru.
- **příležitostné akce** (v našem případě viz projekty)
- **spontánní aktivity** (individuální činnosti ve třídě, venku, v tělocvičně)
- **odpočinková činnost** (klidové, poslechové činnosti)

5. Projekty

Při zpracování projektů (v našem případě celo-družinových akcí) jsme vycházeli ze zájmu dětí, z akcí již osvědčených a prověřených. Výhodou je, že každý rok můžeme tyto akce obměňovat, doplňovat.

6. Vzdělávací obsah

Konkrétní cíle vzdělávání:

- rozvíjí osobnost po stránce poznání, vybavují se sociálními, mravními a duchovními hodnotami
- rozvíjí se všeobecné vzdělání získané v době vyučování
- chápe a uplatňuje zásady práva a svobody v kolektivu dětí
- uplatňuje zásady správného chování v životním prostředí a jeho ochraně
- zná zásady dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví

Vzdělávací oblasti

Člověk a jeho svět: poznávání nejbližšího okolí, určení významných objektů, orientace v čase a prostoru, bezpečnost na cestě do školy – dopravní výchova.

Člověk a společnost: osvojování zásad vhodného chování, tolerance, empatie, vzájemná úcta, komunikace, stolování, prevence šikany.

Člověk a příroda: vycházky a pohyb v přírodě, pozorování změn v přírodě, využívání encyklopedií, ochrana přírody.

Člověk, umění a kultura: kultura chování, stolování, oblékání, vnímání a prožívání krásy v denním životě, v přírodě, v chování a jednání lidí, umělecké tvorbě.

Člověk a zdraví: péče o zdraví, nemocech, prevence, osobní hygiena a čistota, poučení o úrazech a jejich předcházení, ošetření drobných poranění, otužování.

Člověk a práce: příprava na vyučování, individuální a skupinová práce, dokončení započatých činností.

Formy a metody práce

1. pravidelná výchovná, vzdělávací a volnočasové aktivity

- pravidelná činnost přihlášených žáků dle programu školní družiny
- volnočasové aktivity

2. příležitostné činnosti

- výstavy, besídky, divadelní představení, sportovní akce
-

3. spontánní činnosti:

- ranní hry
- odpolední klidové činnosti
- pobyt venku

Při naplňování cílů se budeme řídit především těmito zásadami:

1. budeme probouzet v dětech kladný přístup ke škole a ke vzdělání

- naučíme je rozlišovat čas práce a čas odpočinku i relaxace
- budeme rozvíjet jejich osobní přístup k získávání nových vědomostí
- umožníme jim osvojení si strategie učení a budeme je motivovat pro celoživotní studium
- budeme podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémům
- pomůžeme jim rozvíjet jejich vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi

2. výrazně budeme motivovat nabízené volnočasové aktivity a rozvíjet praktické dovednosti v zájmových činnostech:

- naučíme děti vztahu k vlastnoručně vytvořenému výkresu, výrobku či naučené písničky
- využijeme dětské zvědavosti k samostatnému myšlení a tvoření vlastních prací
- pomůžeme jim zhodnotit svou činnost, uvědomit si sebe, své chování a své postoje

3. naučíme děti správným zásadám chování ke spolužákům a vrstevníkům:

- oslovování a zdravení, pomoc staršího mladšímu při činnostech, samostatné řešení problémů, vytvoření postoje k problému, rozvíjet kamarádství, vést ke vzájemné komunikaci
- rozvíjet schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní i druhých
- vést k toleranci ke spolužákům jiné kultury bez předsudků

4. stejně tak je naučíme i správnému chování k pedagogům i ostatním dospělým:

- oslovování a zdravení ve škole i mimo školu
- oslovování a etika při jednání s příchozími do školy
- vést k toleranci i ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a hodnotám
- vytvářet potřebu projevu pozitivních citů, rozvíjet vnímavost

5. povedeme děti ke vztahu k vlastnímu zdraví, zdravému prostředí ve společnosti a přírodě

- budeme je učit aktivně chránit zdraví a být za ně zodpovědný
- účastníme se školního programu v oblasti environmentální výchovy
- vysvětlíme neznalé či nepochopené pojmy (ekologie aj.)
- využijeme akcí preventivního programu proti šikaně a protidrogového programu

7. Klíčové kompetence – integrované vzdělávací cíle

Při výchovné práci ve školní družině v základních principech navazujeme na kompetence, které rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání stanovuje pro školní výuku. Klíčové kompetence představují cílové stavy, k jejichž naplňování by mělo směřovat veškeré vzdělávání. Prostřednictvím volno-časových aktivit jsou rozvíjeny a posilovány:

1. Kompetence k učení

Žák pochopí nutnost přípravy na vyučování, aktivně se účastní didaktických her, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, i v rámci sebevzdělávání čte a třídí informace, zapojuje se do nabízených akcí.

2. Kompetence k řešení problémů

Žák si všímá dění i problémů, hledá různé způsoby řešení, rozlišuje správná a chybná rozhodnutí, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám, svá rozhodnutí se učí obhájit, započaté činnosti dokončuje.

3. Kompetence komunikativní

Žák je schopen vyjádřit své myšlenky, poznatky, názory v souvislém ústním projevu, naslouchá ostatním spolužákům a pedagogům, zapojuje se do diskuze, umí řešit konflikty.

4. Sociální a interpersonální kompetence

Podílí se na utváření příjemné atmosféry, přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá a respektuje dohodnutá pravidla, je schopen respektovat jiné.

5. Občanské kompetence

Respektuje přesvědčení druhých lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, chová se zodpovědně, dbá na zdraví své i druhých, zapojuje se do kulturního života (akce ŠD a ZŠ), chápe základní ekologické souvislosti Den Země, třídění druhotných surovin, sběr papíru.

6. Kompetence trávení volného času

Umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svého zaměření, rozvíjí své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech, umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

8. Program výchovy a vzdělávání

Je inspirován kapitolou RPV pro 1. stupeň **Člověk a jeho svět**.

1. Místo, kde žijeme

- **Náš domov** – okruh rodiny a jejích členů, organizace života rodiny, zdravé prostředí v rodině, posílení vztahů uvnitř rodiny
- **Škola** – vstup do školy, bezpečná cesta do školy, okolí školy, školní režim, vytvoření kladného vztahu ke škole, den otevřených dveří aj.
- **Naše město, vlast, region** – dopravní situace, důležitá místa (knihovna, pošta, policie, lékárna, spořitelna, informační středisko aj.), povídáme si a navštěvujeme významná místa našeho města, vysvětlujeme historii našeho státu dle Starých pověstí českých, objevujeme významná místa a města v ČR.

2. Lidé kolem nás

- **Soužití lidí v rodině**
- **Soužití v kolektivu třídy**, družiny, základní komunikace mezi lidmi, jiná kultura-etnika.
- **Chování mezi lidmi** – pravidla slušného chování (umím pozdravit kamarády i dospělé), chovám se správně ke kamarádům, uplatňování principů demokracie (řekni mi svůj názor, budu naslouchat, mám problém, vyslyš mě).

3. Lidé a čas

- **Náš denní režim** – správný režim dne při docházce do školy, správné využití volného času při sportu a pohybu (ne pouze TV a PC), učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu, měření času, besedujeme o nebezpečí spěchu, vyhledáváme spojení v jízdách v řádech.
- **Jak se mění lidé**
- Besedujeme o tom, co může člověk v jednotlivých věkových obdobích zažít, naučit se.
- **Jak se mění věci, budovy, obec**
- Sbíráme pohlednice našeho města, prohlížíme kroniku školy, prohlížíme staré učebnice, čteme české pohádky, říkadla, básničky, ilustrujeme pohádky, pátráme, jak se žilo na hradech, zámcích, sestavujeme a lepíme.

4. Rozmanitost přírody

- **Příroda okolo nás**
Pozorujeme přírodu, kreslíme, jak se mění, stavíme z přírodnin, kdo žije v lese, kdo nám létá nad hlavou, naše květiny, jak se budí semínko, práva zvířat, naši kamarádi - zvířátka, zvířata a jejich mláďata.

Sbíráme pohlednice našeho města, prohlížíme kroniku školy, prohlížíme staré učebnice, čteme české pohádky, říkadla, básničky, ilustrujeme pohádky, pátráme, jak se žilo na hradech, zámcích, sestavujeme a lepíme.

- **Roční období**
Příroda a my ve čtyřech ročních obdobích, týden, měsíc, rok, počasí.
- **Chráníme si své životní prostředí**
Den Země, co do přírody nepatří, kniha přírody, cesta do pravěku.

5. Člověk a jeho zdraví

- **Poznáváme své tělo**
Já - my, učíme se zajímavosti o lidském těle a jeho funkcích, obkresluje postavu.
- **Pečujeme o své zdraví**
Zdravý životní styl, čistota půl zdraví, zdravý jídelníček, poznáváme houby, příroda léčí, pečujeme o svůj vzhled, co nás může ohrozit, zdravý pohyb.

6. Svátky, oslavy, akce

Každý den má někdo svátek, čas adventní, kouzelný čas Vánoc, Velikonoce